

Františkovo slovo

č.175

Papež František v Peru - 2. Den, 3. Den

Svätosti jsou pro lidi

Papež: Církev, úřad a eucharistie budou klíčová témata ekumenického dialogu

Víra se předává odvážným svědectvím

Petrův nástupce: Nevydávat člověka napospas jeho dezorientaci a jeho omylům

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež František v Peru - 2. den

Trujillo. 1. „Víra nás uschopňuje, abychom se měli rádi konkrétně“ – kázal papež František při mši v Huanchaco za účasti 200 tisíc věřících.

2. O umění smát se sám sobě jako obraně před pokušením mesianismu mluvil papež na setkání s peruánským duchovenstvem.

3. „Mlčení je silou naděje“ – řekl papež při mariánské pobožnosti na náměstí v Trujillo.

Sobotní program zavedl papeže Františka na severní pobřeží Peru – do města Trujillo, vzdáleného 560 kilometrů od hlavního města Lima. Dnes téměř milionová metropole, nazývaná „městem věčného jara“, je oblíbeným turistickým cílem díky své koloniální architektuře a nedalekým předinckým pyramidám. Petrův nástupce navštívil jednu z nejchudších městských čtvrtí, která sice nese jméno argentinského hlavního města Buenos Aires, ale má s ním pramálo společného. Jejích třicet tisíc obyvatel v dubnu minulého roku prožilo těžkou zkoušku při záplavách, zapříčiněných oteplováním oceánu, známém jako fenomén *El Niño*. Více než jedenáct tisíc rodin bylo poškozeno a tři tisíce lidí přišly o střechu nad hlavou.

ad 1. Tato událost se promítla také do homilie při mši svaté, kterou papež za účasti 200 tisíc lidí sloužil na pláži v lokalitě Huanchaco, místními pojmenované „zátoka zlatých ryb“.

„Vy, stejně jako apoštolové, znáte moc přírody a zakusili jste její údery. Niño costiero interpeluje a často zpochybňuje naši víru. Chceme se spojit s Ježíšem. On zná tuto bolest a tyto zkoušky, prošel veškerým utrpením, aby mohl doprovázet nás v těch našich. Ježíš na kříži chce být nablízku každé bolestné situaci, aby nám podal ruku a pomohl nám vstát. Vstoupil totiž do našich dějin, chtěl sdílet naše putování a dotýkat se našich ran. Nemáme Boha, jemuž by bylo cizí to, co cítíme a čím trpíme, nýbrž naopak: uprostřed bolestí nám nabízí svoji ruku.“

Papež upozornil, že obdobné pohromy mohou podlomit a zpochybnit zdatnost ducha i nejelementárnější postoje. Je proto důležité bránit se samotě a naopak usilovat o jednotu, která je plodem Ducha svatého, abychom dokázali přispěchat se solidaritou a bratrskou pomocí.

„Duše společenství se poměřuje tím, jak se umí sjednotit, aby čelila obtížím a protivenstvím a uchovala si živou naději. Tímto postojem vydáváte nejvíce evangelní svědectví: »Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem« (Jan 13,35). Víra nás totiž uschopňuje, abychom se měli rádi konkrétně, činně, podanými rukama, soucitem, láskou, která umí tvořit a obnovovat naději, když se zdá, že je vše ztraceno. Tak se budeme podílet na božském působení, které popisuje apoštol Jan, ukazující Boha, který osouší slzy svých dětí. A toto božské dílo koná Bůh se stejnou něhou jako matka, která osouší slzy svých dětí. Jak je krásná otázka, kterou může každému z nás položit na konci dne Pán: kolik slz jsi dnes osušil?“

Existují však další bouře, které působí devastujícími účinky a vydávají všanc zdatnost ducha, pokračoval Svatý otec. Jmenoval organizované násilí, nájemné vraždy a nejistotu z nich pocházející, chybějící možnost vzdělání a zaměstnání, nedostatek příbytků.

„Častokrát se ptáme, jak čelit těmto bouřím nebo jak pomoci našim dětem překonat tyto situace. Chci vám říci, že neexistuje jiné a lepší východisko než evangelium a jmenuje se Ježíš Kristus. Naplňte neustále svůj život evangeliem. Chci vás pobídnout, abyste byli společenstvím, které se dá od svého Pána pomazat olejem Ducha. On všechno proměňuje, obnovuje a potěšuje.“

V závěru homilie na peruánském oceánském pobřeží papež odkázal k silné mariánské zbožnosti místního lidu a jeho tradičnímu řemeslu – rybolovu.

„Znám lásku, kterou tato země chová k Madoně, a vím, že je vám úcta k Marii oporou a přivádí vás vždycky k Ježíši, když vám dává jedinou radu: »Udělejte co vám řekne« (Jan 2,5). Prosme ji, aby nás přikryla svým pláštěm a ustavičně nás přiváděla ke svému Synu; a řekněme to zpěvem této krásné námořnické písně: „Madono, útočiště naše, uděl mi své požehnání. Daruj nám pokoj a lásky mnoho.“

Po obědě na arcibiskupství v Trujillo Petrův nástupce krátce navštívil místní katedrálu Panny Marie, kde pozdravil několik stovek shromážděných věřících. Svatý otec položil květiny k nohám uctívané sochy P. Marie. Osudy této katedrály dobře odrážejí nejistoty místních obyvatel. Už první mariánský chrám skrovných rozměrů z roku 1616 padl za oběť zemětřesení tři roky po svém dokončení. Podobně skončil také druhý chrám. Dnešní vzhled dostala katedrála v letech 1647-1666 a díky schopnostem architekta Francisca de Soto Rios přežila až do zemětřesení roku 1970, které ji těžce poškodilo. Poslední rekonstrukce trvala 20 let.

ad 2. Druhým bodem sobotního odpoledního programu bylo setkání s kněžími, řeholníky a seminaristy ze severoperuánských církevních provincií v Koleji sv. Karla a Marcela v Trujillu. Jméno semináře připomíná zakladatele této instituce, která má za sebou už téměř 400 let existence, biskupa Carlose Marcela Corneho.

Přítomno bylo asi tisíc duchovních převážně ze severního regionu této rozlehlé a hornaté země, což je přibližně desetina z jejich celkového počtu, tedy kněží, zasvěcených osob i seminaristů dohromady.

Narozdíl od usebranějšího setkání s chilským klérem, kde papež pronesl předem připravenou pozoruhodnou meditaci, mělo peruánské setkání s duchovenstvem volnější průběh a papež připravenou promluvu často spatra doplňoval. Spontánnost však ani zde nebyla na překážku usebranosti. Ve více než půlhodinové exhortaci papež mluvil o radostném sebevědomí duchovního. Varoval před pokušením kněží „brát se příliš vážně čili před pokušením mesianismu“.

„Toto pokušení se překonává mnoha způsoby, ale také uměním smát se sobě. Jeden řeholník, kterého jsem měl velmi rád – byl to holandský jezuita, který loni zemřel – měl tak vytříbený smysl pro humor, že se dokázal sám nad sebou smát při všem, i nad svým stínem. Ano, umění smát se nad sebou samým nám propůjčuje schopnost stát před Pánem i se svými omezeními, pochybeními a hříchy, ale také se svými úspěchy a s radostí z toho, že po našem boku je Pán. Je to krásný duchovní test položit si otázku po schopnosti smát se sami nad sebou, protože smát se druhým je snadné, ale sobě samému nikoli. Smích nás chrání před »sebevztázným a prometheovským neopelagiánstvím těch, kteří vposledku spoléhají jenom na své vlastní síly a považují se za nadřazené vůči druhým« (Evangelium gaudium, 94). Smějte se tedy, bratři. Smějte se v komunitě, nikoli komunitě nebo druhým. Varujme se těch, kteří jsou tak důležití, že ve svém životě zapomněli na to, jak se to dělá.“

Pro osvojení si umění smát se sobě nabídnul papež „dvě pilulky,“ jak řekl. První je „mluvit s Ježíšem a s Pannou Marií v modlitbě a prosit o milost radosti, o radost nad konkrétní realitou.“ Druhou pilulku můžete užívat také denně a spočívá v tom, že se podíváte do zrcadla. Nejde o narcismus, ale naopak o terapii, která pomáhá zasmát se sám sobě.

Petrův nástupce věnoval pozornost také duchovenské formaci a poukázal na její základy:

„Minulý měsíc padla na jednom setkání novicmistrů, spirituálů a představených formačních domů otázka: Jaké vedení v modlitbě poskytnout těm, kdo vstupují do duchovenského stavu? Diskutovalo se o takových či onakých příručkách a metodách... která je lepší apod. Avšak moudří muži a ženy, kteří jsou pověřeni formováním v noviciátech a seminářích, raději navazují na modlitbu, kterou si přinášejí novicové, novicky a seminaristé z domu. A potom je vedou tak, aby pokročili k dalšímu typu modlitby. Důležité je pokračovat v tom, jak se to naučili od maminky či babičky. Toto je cesta, kterou je třeba sledovat. To je ostatně i doporučení sv. Pavla Timotejovi: »Tak věřila tvoje babička a tvoje matka« (2 Tim 1,5). Neopovrhujte domácí modlitbou, protože ta je nejsilnější.“

Řekl mimo jiné papež na setkání s peruánským duchovenstvem.

ad 3. Právě na lidovou zbožnost položil důraz poslední bod sobotního programu papežské návštěvy v Trujillu. V historickém centru města, na náměstí Plaza de Armas se konala mariánská pobožnost za účasti 35 tisíc lidí.

Vznikla tak jakási „svatyně pod širým nebem“, jak podotkl papež v úvodu svojí promluvy na prostranství vyzdobeném množstvím sakrálních sošek a obrazů, které s sebou přinesli věřící z několika poutních míst širokého okolí. Vystaveny byly také relikvie mučedníků z Chimbote Zbigniewa Strzałkowskiego a Michała Tomaszka, polských minoritů, misionářů a mučedníků, kteří byli zabiti z nenávisti k víře marxistickými partyzány *Sendero luminoso* v roce 1991 a beatifikováni v prosinci roku 2015.

„Každou komunitu, každý kout této země provází tvář světce, láska Ježíše Krista a Jeho Matky. Je pozoruhodné, že tam, kde je společenství, kde je život a tlukoucí srdce, které prahne po důvodech k naději, zpěvu, tanci a důstojném životě, tam je Pán, tam nacházíme Jeho Matku a také příklady mnoha svatých, kteří nám pomáhají uchovávat radost v naději.“

Bůh se snaží být každému nablízku takovým způsobem, aby Jej mohl přijmout, pokračoval dále papež. Nejružnější tituly posvátných obrazů a sošek vyjadřují touhu našeho Boha přiblížit se každému srdci, poněvadž jazyk lásky se vždycky vyjadřuje v dialektu.

„Je mi známa láska, jakou chováte k Neposkvrněné Panně de la Puerta Otuzco, které chci dnes spolu s vámi udělit titul Virgen de la Puerta, Matka milosrdenství a naděje. Celá staletí prokazovala tato milovaná Panna lásku synům této země, její soška umístěná nade dveřmi je brání před hrozbami a až podnes probouzí lásku ve všech Peruáncích.“

Nadále nás brání a ukazuje Bránu, která nám otevírá cestu k autentickému životu, nevadnoucím Životu. Ona vede zvláště každé ze svých dětí, aby se vrátily domů. Vede nás Branou, jež nám uděluje Život, poněvadž Ježíš nechce, aby kdokoli zůstal venku a v nepohodě. Hledím-li na Marii, nechtěl bych skončit bez zmínky o maminkách a babičkách tohoto národa. Ony jsou pravou hnací silou života a rodin v Peru.

„Čím by bylo Peru bez matek a babiček? Jaký by byl náš život bez nich? Oblíbit si Marii pomáhá osvojit si postoj uznání a vděčnosti vůči ženě, vůči našim matkám a babičkám, které jsou baštou života našich měst. Takřka ve stálém mlčení dál nesou život. A mlčení je silou naděje. Děkuji za vaše svědectví.“

Řekl mimo jiné papež František ve své promluvě při sobotní mariánské pobožnosti, jež vyvrcholila litaniami k Panně Marii, které složil sv. Turibius z Mogroveja, španělský misionář a druhý biskup Limy

Cesty

21.1.2018

Papež František v Peru - 3. den

Lima. 1. „Kluzura srdce nezamyká, ani nesvírá, nýbrž rozšiřuje“ – kázal papež na dopolední liturgii hodin se sestrami z kontemplativních klášterů v kostele Pána Zázraků.

2. Promluva papeže o sv. Turibiovi z Mogroveja na setkání s Peruánskou biskupskou konferencí.

3. Setkání s mládeží na náměstí před katedrálou.

4. „Lhostejnost nás transformuje na anonymní a neosobní bytosti“ – kázal papež při nedělní mši na vojenském letišti v Limě za účasti více než 1 milionu lidí.

ad 1. Señor de los Milagros, tedy chrám Pána zázraků, s přilehlým klášterem bosých karmelitek v centru Limy je jednou z hlavních peruánských poutních svatyní. Zobrazení Ukřižovaného Krista, které v roce 1655 odolalo zemětřesení, které obrátilo v ruiny většinu staveb ve městě, se stalo celonárodním předmětem úcty, potvrzovaným opakovanými zázraky v průběhu dějin. Nástěnná malba je dnes součástí hlavního oltáře kostela karmelitek, nicméně její kopie se každoročně v říjnu nosí v procesí ulicemi Limy.

Právě do tohoto kostela zamířil papež František v neděli ráno, po rozloučení s personálem apoštolské nunciatury. V kostele se shromáždilo asi 500 peruánských řeholnic z kontemplativních klášterů.

„Jsme misionářky kontempace a v tichu klauzury rozséváme lásku a kráčíme po boku papeže, biskupů, kněží a řeholníků“, řekla v krátkém pozdravu na přivítanou představená kláštera matka Soledad, která byla před padesáti lety vyslána do Peru španělskými karmelitkami – a ocitovala slova sv. Terezie z Ávily: »Celý svět stojí v plamenech, dychtí po tom, aby ještě jednou odsoudili Krista a snaží se tisícerým způsobem zničit jeho církev.... Neměli bychom marnit čas a mluvit s Bohem o bezvýznamných věcech« (Cesta k dokonalosti 1,5).

Svatý otec pak ve svém kázání zakomponovaném do modlitby hodin navázal na slova představené o misijním charakteru kontemplativní modlitby:

„Misijní modlitba je taková, která se dovede spojovat s bratry v různých okolnostech, ve kterých se nacházejí, a modlit se, aby se jim dostávala láska a naděje. Svatá Terezie od Dítěte Ježíše řekla: „Pochopila jsem, že jenom láska udržuje údy církve v činnosti. Kdyby láska pohasla, přestali by všichni apoštolové hlásat evangelium, mučedníci by se zdráhali prolít krev... Pochopila jsem, že láska v sobě obsahuje všechna povolání, že láska je všechno, že objímá všechny doby a všechna místa... jedním slovem, že je věčná!“

Povoláním kontemplativních sester je „být láskou“, ve dne v noci přibližovat Pánu životy těch, kdo se ocitli v tíživých situacích, pokračoval Svatý otec. Proto klauzurní život srdce nezamyká, nýbrž díky vztahu s Pánem rozšiřuje a umožňuje vnímat bolesti naší doby novým způsobem, dodal.

„Přímlyvná modlitba konaná ve vašich kláštorech dosahuje k Srdci Ježíše, který prosí Otce, ať jsou všichni jedno, aby svět uvěřil (srov. Jan 17,21). (...) Tato jednota plyne ze sdílení s Kristem, jenž nás sjednocuje s Otcem v Duchu svatém a v eucharistii nás sjednocuje jedny s druhými ve velikém tajemství, jímž je církev. Velmi vás prosím o modlitbu za jednotu této milované peruánské církve.“

Vybídl papež karmelitky. Ať je každý klášter majákem, který svítí uprostřed nejednoty a rozdělení, a každý, kdo k vám přichází, může zakusit štěstí vzájemné lásky. „Drahé sestry, církev vás potřebuje... Ukazujte Toho, který je cestou, pravdou a životem, Jediného Pána, který dává životu plnost a život v hojnosti,“ zakončil František svou promluvu ke karmelitkám v kostele *Señor de los Milagros*.

V otevřeném papamobilu se pak papež František přemístil do necelý půlkilometr vzdálené katedrály sv. Jana na hlavním náměstí Limy. Její počátky sahají až do časů dobyvatele říše Inků, Francisca Pizarra, který v roce 1535 položil základ prvního kostela v této části světa a sám je v chrámu také pohřben. Při zemětřeseních v letech 1609 a 1746 byl stavba vážně zasažena. Její dnešní podoba s dvěma výraznými zvonicemi v průčelí pochází z 18. století. V chrámu je uchovávána soška Panny Marie – *Nuestra Señora de la Evangelización* – věnovaná císařem Karlem V.

ad 2. V katedrále papež uctil ostatky zde pochovaných peruánských světců a pomodlil se zvláštní modlitbu napsanou pro tuto příležitost. V přilehlém arcibiskupství potom na setkání s Peruánskou biskupskou konferencí pronesl předem připravenou obsáhlou reflexi, v níž se zaměřil na postavu svatého Turibia z Mogroveja, druhého biskupa Limy v letech 1581-1606. Před svým odchodem do misí zastával tento laik, vzdělaný v kanonickém právu a vyučující na universitě v Salamance, úřad inkvizitora. Španělský král jej pak navrhnul papeži jako biskupa do Limy. Byl tedy vysvěcen a odešel do Nového světa. Papež František přiblížil život tohoto světce jako vzor biskupské služby a mimo jiné řekl:

„Je příznačné, že tento svatý biskup bývá znázorňován jako „nový Mojžíš“. Jak víte, ve Vatikánu je uchováván obraz, který ukazuje, jak sv. Turibius překonává dravou řeku, jejíž vody se před ním rozestupují, jako by šlo o Rudé moře, aby mohl dosáhnout druhého břehu, kde na něho čeká velká skupina domorodých obyvatel. Za sv. Turibiem jde velký zástup věřícího lidu, který následuje svého pastýře v díle evangelizace (Zázrak sv. Turibia, Vatikánská obrazárna). Tento krásný obraz je jakýsi ukazatel, na který se spolu s vámi soustředím v této refelexi: Svatý Turibius, člověk, jenž dosáhnul druhého břehu. Spatřujeme ho ve chvíli, kdy byl pověřen odejít do této země s posláním být otcem a pastýřem. Opustil bezpečné území, aby vstoupil do zcela nového a neznámého světa plného riskantních výzev. Šel do zaslíbené země, pobízen vírou, »podstatou toho, v co doufáme« (Žid 11,1). Víra a důvěra v Pána jej tehdy a po celý život pobízely přejít na druhý břeh, kde na něho čekal Pán v početných zástupech.“

ad 3. „Srdce nelze předělat na fotošopu, protože v srdci jde o opravdovou lásku a štěstí.“ Poté, co papež František doporučil peruánským biskupům, aby se naučili digitální řeči dnešní mládeže, a chilským mladým lidem, aby si osvojili heslo trvalého připojení na Krista („Co by dělal Ježíš na mém místě?“), vrátil se za nedělního poledne k jazykovému stylu, s jakým jsme se u jeho předchůdců nesetkali. Promluva před modlitbou Anděl Páně byla určena několika tisícům mladých lidí, kteří zaplnili Hlavní náměstí (*Plaza de Armas*) v Limě. Papež upozornil na důležitosti tohoto setkání zejména vzhledem k blížící se synodě o mládeži.

„Vaše tváře, vaše tužby, váš život jsou pro církev důležité a je třeba, abychom jim přikládali význam, jaký zasluhují, a také je třeba mít odvahu, jakou mělo mnoho mladých této země, kteří se nebáli milovat a riskovat život pro Ježíše.“

Petrův nástupce uvedl příklad sv. Martina de Porres (1579-1639), mulata, který byl v očích svého okolí "odsouzen k prohře". Přesto mu nic nezabránilo v tom, aby zasvětil svůj život jiným a prokazoval jim lásku.

"Dokázal to, co později tvořilo tajemství jeho života, totiž doufat. Vkládal naději v Pána, který jej miloval. Víte proč? Protože nejprve Pán doufal v něho, tak jako v každého z nás doufá a neúnavně nás dál bude zahrnovat důvěrou."

Papež se pak zmínil o chvílích, kdy se "mohou vynořit negativní myšlenky" a "kdy se zdá, že víra pohasíná". Doporučil mladým lidem, aby za takových momentů "nezapomínali na svaté, kteří nás provázejí z nebe. Obracejte se k nim, modlete se a neúnavně prostě o jejich přímluvu", vyzýval a radil k dobrému duchovnímu vedení.

"Hledejte pomoc a radu lidí, o nichž víte, že jsou dobří, neboť jejich tváře vyzařují radost a pokoj. Dovolte jim, aby vás provázeli, a takto se dál ubírejte životem. Je tu však ještě něco. Ježíš chce, abyste jednali. Chce, abyste uskutečňovali svoje ideály a předsevzali si, že se budete držet Jeho rad. Povede vás cestou blahoslavenství, nesnadnou, ale fascinující cestou, kterou se nemůžeme ubírat sami, nýbrž skupinově a každý může spolupracovat a vydat ze sebe to nejlepší."

Ježíš miluje lidi takové, jací jsou, pokračoval římský biskup, a – na rozdíl od mezilidských vztahů – nepropadá malomyslnosti, i když ho něčím zklameme. Nemusíme se tedy před Ním přetvařovat – či řečeno slovníkem nových technologií, upravovat ve fotošopu:

"Je pěkné vidět digitálně upravené fotky, ale fotoshop se používá jenom na digitální snímky. Nemůžeme do něj dát lidi, realitu, ani sebe sama. Barevné filtry a vysoká rozlišení jsou dobré pro video, ale nikdy je nemůžeme aplikovat na přátele. Existují překrásné, leč falešné snímky. Dovolte mi říci, že srdce nelze předělat ve fotoshopu, protože v srdci jde o opravdovou lásku, tam je v sázce štěstí. A tam se ukazuje to, co opravdu jsme."

Bůh nehledá dokonalé věřící, doložil František na biblických příkladech prvních učedníků, nýbrž se zaměřuje na naši schopnost milovat. V závěru promluvy před nedělní mariánskou modlitbou pak upozornil na dění v Konžské demokratické republice, kde v hlavním městě Kinshasa zemřelo při demonstracích proti prezidentu Kabilovi 5 lidí a nejméně 30 jich bylo zraněno.

"V této chvíli, z tohoto města se všemi těmi mladými, prosím představitele a zodpovědné činitele a všechny v oné milované zemi, aby se maximálně vynasnažili, vyhnuli se každé formě násilí a hledali řešení ve prospěch obecného dobra. Všichni se společně míčky modleme na tento úmysl za naše bratry v Demokratické republice Kongo."

4. Poslední a zdaleka nejnavštěvenější událostí 22. apoštolské cesty papeže Františka byla nedělní mše svatá v Limě. Na vojenském letišti *Las Palmas* se jí účastnilo milion tři sta tisíc lidí, kteří v letním dusnu čekali na Petrova nástupce již od půlnoci, kdy byl povolen vstup do areálu. S papežem na pódiu připomínajícím velký stan koncebrovalo šedesát peruánských biskupů. Papež vyšel z liturgických čtení, aby věřícím v homilii připomenul, že Bůh "vstupuje do našeho konkrétního, osobního příběhu". Je s námi kdekoli, "v každodenním životě při stále stejné práci, při výchově dětí, v důvěrnosti domova i za ohlušujícího lomu našich ulic".

"Někdy se nám může stát totéž, co Jonášovi. Naše města a jejich každodenně se vyskytující bolesti a nespravedlnosti v nás mohou budít pokušení utéci, skrýt se a zmizet. A důvody k tomu nechybějí Jonášovi, ani nám. Když pozorujeme město, zjišťujeme, že »sice existují občané, kterým se dostává adekvátních prostředků k rozvoji jejich osobního a rodinného života, ale existují také mnozí „neobčané“, „poloviční občané“ či „městský odpad“« (Evangelii gaudium, 74), kteří se nacházejí na kraji našich ulic"

Je nepřijemné konstatovat, pokračoval papež, že mezi tímto „městským odpadem“ jsou mnohdy tváře mnoha dětí a dospívajících, tedy tváře budoucnosti. Města, která by se měla stát místem setkání, solidarity a radosti, se kvůli "Jonášovu syndromu" mění na prostor útěku, nedůvěry a lhostejnosti. Lidi postihuje anonymní hluchota a stávají se z nich neosobní bytosti se sterilizovaným srdcem.

„Jak poznamenal Benedikt XVI.: »Skutečná míra lidství se podstatně určuje ve vztahu k utrpení a k trpícímu. A to platí jak pro jednotlivce, tak pro společnost. Taková společnost, která nedokáže přijmout trpící a neumí jejich utrpení sdílet a vnitřně nést svým soucitem, je společností krutou a nelidskou« (Spe salvi, 38).

Ježíš však na nespravedlivé a bolestné uvěznění Jana Křtitele nereagoval útekem, vysvětloval papež. Naopak „vstupuje do města, jde do Galileje a začíná mezi jejím nepočetným obyvatelstvem hlásat to, co je začátkem té největší naděje: Přiblížilo se Boží království. Bůh je nám nablízku.

„Evangelium nám ukazuje radost a řetězový účinek, který to způsobilo: začíná u Šimona a Ondřeje, potom u Jakuba a Jana (srov. Mk 1,14-20), a od nich počínaje (...) až k nám, evangelium hlásané početnými svědky, kteří uvěřili v Boha. A dosahuje až k nám, aby se stalo novým protilékem na globalizaci lhostejnosti. Tváří v tvář této lásce totiž nelze zůstat lhostejnými.“

Ježíš povolal svoje učedníky, aby žili láskou k Bohu a bližnímu, dodal Svatý otec a upřesnil: Činí tak tím jediným možným způsobem, totiž božským: vzbuzuje něhu, milosrdnou lásku a soucit, aby se učili dívat na realitu božským způsobem. Povzbuzuje k vytváření nových vztahů a nových svazků, jež jsou nositeli věčnosti.

„Ježíš prochází městem spolu se svými učedníky a postupně vidí, slyší a všímá si těch, kdo podlehli lhostejnosti a byli roztrháni těžkým hříchem korupce. Odhaluje, co dusilo naději Jeho lidu, a vzbuzuje tak novou naději. Povolává svoje učedníky a zve je, aby šli s Ním, posílá je měst, ale mění jejich rytmus, učí je vidět to, nad čím se doposud nepozastavovalil, poukazuje na novou neodkladnost. Obrátte se, říká jim, Boží království je setkání s Bohem v Ježíši, který svůj život mísí s životem svého lidu, zapojuje se a vtahuje druhé, aby se nebáli učinit z těchto dějin dějiny spásy (srov. Mk 1,15.21).

Také dnes Ježíš naléhá, aby rozklad byl překonán bratrstvím, nespravedlnost solidaritou a násilí bylo zastaveno zbraněmi pokoje, řekl dále Petrův nástupce. Ježíš stále jde a probouzí naději, která nás vysvobozuje z prázdných vztahů a neosobních analýz a chce z nás činit kvas tam, kde jsme a kde je nám dáno žít.

„Nebeské království je mezi vámi – říká nám – je tam, kde dokážeme být trochu jemnocitní a soucitní, kde se nebojíme vytvářet prostor k tomu, aby slepí viděli, ochrnulí chodili, malomocní byli uzdraveni a hluchí slyšeli (srov. Lk 7,22), a aby se tak všichni, které jsme měli za ztracené, těšili Vzkříšením. Bůh neochabuje a neochabne ve snaze dosáhnout svoje děti. Jak zažehneme naději, chybějí-li proroci? Jak se vyrovnáme s budoucností, chybí-li nám jednota? Jak dosáhne Ježíš tolika míst, když chybějí odhodlaní a zdatní svědkové?

Zakončil papež homilii v peruánském hlavním městě a namísto odpovědi přenechal více než milionu posluchačů tuto výzvu: Dnes tě Pán volá, abys šel s Ním do města, svého města. Volá tě, abys byl jeho učedníkem – misionářem.

V závěru mše svaté Petrův nástupce poděkoval organizátorům apoštolské cesty – limskému arcibiskupovi, kardinálu Ciprianimu, prezidentu Peruánské republiky, tisícům neznámých dobrovolníků a také architektům, kteří vkusně projektovali oltáře v navštívených městech. Obyvatele Peru pak vyzval, aby si uchovávali bohatství svých tradic a obyčejů v zemi, která svými přírodními krásami odhaluje Boží přítomnost.

„Jste zemí naděje pro mladé lidi, kteří nejsou budoucností, nýbrž přítomností Peru. Žádám mladé lidi, aby v moudrosti svých pradědů objevili DNA, které vedlo vaše velké světce. Děti prosím, aby se nezbavovaly svých kořenů. Staré lidi žádám, aby mladým generacím neustále zpřístupňovali kořeny svého národa a moudrost životní cesty, která vede do nebe. Všechny společně vás vyzývám, abyste neměli strach ze svatosti v 21. století. Peruánští bratři, máte mnoho důvodů k naději, v těchto dnech jsem se jich dotkl rukou. Uchovejte si naději a nedovolte, aby vám ji někdo zcizil. Naděje se nejlépe zachová v jednotě, která přispívá k tomu, aby všechny její důvody denně rostly.“

Loučil se papež František s peruánskými věřícími před odjezdem na mezinárodní letiště v Limě.

Druhou etapu 22. mezinárodní apoštolské cesty pro naše mikrofony vyhodnotil **o. Emerson Campos Aguilar**, který v italské nadaci *Migrantes* koordinuje peruánskou komunitu.

"Peru se přehnalo "tsunami". Pokud porovnáme reakci Peruánců s přijetím v Kolumbii a Chile, myslím, že se zde zvedla skutečná vlna ducha, možná protože je zemí světců. Zůstává tedy velká výzva – jak papežova slova uvést do konkrétního života. Osobně doufám, že nyní nastane "jaro nových povolání". Papež mluvil velmi jasně, když řekl, abychom se nebáli následovat Krista. Mladých lidí se veřejně na náměstí zeptal, jestli za Kristem půjdou napořád, nikoli na jeden den. Myslím proto, že v mládeži vyvolal velikou naději...Nyní záleží na našem úsilí a také na práci nás kněží."

23.1.2018

Svatosti jsou pro lidi - řekl papež novinářům cestou z Peru

Jedním z nejkrásnějších momentů cesty byla návštěva ženské věznice v Santiagu de Chile a setkání s domorodými národy v peruánské Amazonii, prohlásil papež František při „letecké“ tiskové konferenci cestou z Peru do Říma. Většina otázek se ale týkala případů sexuálního zneužívání v chilské církvi a dalších sociálních problémů, zejména korupce. Nechyběl ani dotaz na svátost manželství, kterou si při jednom vnitrostátním papežském letu před Svatým otcem udělili letuška a stevard příslušné letecké společnosti. Svátosti jsou pro lidi, byla to zcela regulární situace, reagoval papež. První otázky jako tradičně kladli novináři z hostitelských zemí právě zakončené apoštolské cesty.

Co si papež odnáší z návštěvy Peru

Řekl jste, že Peru neznáte. Co si odvážíte domů z této cesty poté, co jste navštívil tři peruánská města? (Armando Canchanya Alaya, Rpp Peru)

Papež: Odnáším si dojem z věřícího lidu, který prošel a prochází mnoha těžkostmi, ale zachoval si ohromující víru. Zapůsobilo na mne nejenom Trujillo, kde je silnější lidová zbožnost, ale také Lima a samotné Puerto Maldonado, kde lidé vyšli do ulic, aby vyjádřili své veselí a víru. Je pravdou, že se jedná o „posvěcenou zemi“, peruánský národ má v Latinské Americe nejvíce světců – Turibia, Růženu, Martina, Juana. V Peru jsem vnímal radostnou víru, naději a především tváře mnoha dětí. Znovu jsem prožil ty výjevy, které se odehrávaly na Filipínách nebo v Kolumbii – kdy otcové a matky zdvíhají děti před projíždějícím papežem. To vypovídá o budoucnosti a naději, protože nikdo nepřivádí svět děti, pokud nemá naději.

Korupce v Peru a v církvi

Zkorumpovaná peruánská politická třída okradla lid. Platí to také pro některé členy církve, jako v případě apoštolského institutu „Sdružení křesťanského života“ (Sodalicio de Vida Cristiana), jehož zakladatel je kromě korupce obviněn také ze sexuálního zneužívání. Existuje korupce v církvi? (Giovanni Hinojosa, La Repubblica)

Papež: Korupce existuje také v některých evropských zemích, přičemž v Latinské Americe najdeme hodně případů. Dnes se mluví o kauze Odebrecht, ale řekl bych, že původem korupce - zkaženosti je prvotní hřích. Napsal jsem krátkou úvahu „Zkaženost a hřích“, ze které vyplývá následující: všichni jsme hříšníci, ne však zkažení. Nemám strach ze hříchu, nýbrž obávám se korupce, která hýčká a ničí duši i tělo. Zkorumpovaný, zkažený člověk si je natolik jistý sám sebou, že se už nedokáže vrátit zpět, jako by se propadal do bažiny. Korupce skutečně žene člověka do záhuby. Majitel firmy, který svým dělníkům platí polovinu mzdy, je zkažený. Paní domu, která je přesvědčena, že může špatně zacházet s domácí pomocnicí anebo jí řádně neplatit, je zkažená. Jednou jsem mluvil s asi třicetiletým podnikatelem, který nakládal s domácími zaměstnanci velice nešlechtně, jako s otroky. Řekl jsem mu, že tím hřeší. On ale odpověděl, že nelze srovnávat jeho a onen personál, který je přece od toho. Přesně to je myšlení lidí, kteří sexuálně zneužívají druhé anebo je využívají k otročké práci. Ti všichni jsou zkažení...Také v dějinách církve vždy existovali zkorumpovaní lidé. V případě zmíněného (laického) sdružení se začínalo s člověkem, který se jevil velice ctnostně, a po jehož smrti se zjistilo, že vedl dvojí život. Zakladatel byl obžalován nejenom ze sexuálního zneužívání, nýbrž také z manipulace svědomím. Proces došel ke Svatému stolci a padl v něm rozsudek, aniž by byl onen člověk ze zmíněného sdružení vyloučen. Dnes žije sám za asistence jedné osoby. Prohlašuje, že je nevinný, a odvolal se k Apoštolské signatuře, což je nejvyšší tribunál. Odvolací řízení dál běží a proces byl příležitostí k tomu, aby některé oběti zahájily civilní a církevní procesy. Vyšetřování státní justicí je v případech zneužití vždycky na místě, je oprávněné. O dotyčném zakladateli hnutí vyšlo najevo leccos nepříznivého, a proto jsem poslal vizitátora, kardinála Tobina z Newarku, který postupně odhaluje také ekonomické nejasnosti. Na základě zkoumání byla doporučena nucená správa dotyčného apoštolského institutu. Je to podobný případ jako s Legionáři Kristovými, který už byl vyřešen. Papež Benedikt nic takového netoleroval a já jsem se od něj naučil, že to také nebudu tolerovat.“

Případy sexuálního zneužívání v Chile

V první chilské promluvě jste rozhodně odsoudil sexuální zneužívání v církvi – mluvil jste o hanbě a o tom, že dobře chápete bolest obětí. V případě biskupa Juana Barrose, biskupa chilské diecéze Osorno, jste ale oběti obvinil ze lži. Proč nevěříte obětem, ale věříte Barrosovi? (Juan Pablo Iglesias, La Tercera)

Papež: V případech sexuálního zneužívání pokračuji v nulové toleranci, kterou zahájil Benedikt XVI. Za pět let jsem nepodepsal ani jednu žádost o milost. Když je kněz, který se dopustil sexuálního zneužití, zbaven duchovního stavu, jedná se o definitivní rozsudek, proti kterému se ovšem může odvolat. Pokud také odvolací řízení potvrdí vinu, může se obrátit k papeži se žádostí o milost. Za posledních pět let jsem takových žádostí obdržel asi pětadvacet, ale ani jedné jsem nevyhověl. Případ biskupa Juana Barrose jsem si dal prověřit a není zjevné, že by se provinil. Nepřišla za mnou žádná oběť biskupa Barrose, nikdo se nedostavil, a kdyby nějaké byly, ihned bych je vyslechl. Pokud zde není nic zjevného, abych mohl změnit postoj, musím uplatnit základní právní princip *Nemo malus nisi probetur*. V souvislosti s případem biskupa Barrose musím vysvětlit svůj dopis, který byl v těchto dnech publikován a vyzývá k obezřetnosti. Týká se zhruba ročního období po vypuknutí skandálu Karadima – chilského kněze, odsouzeného za sexuální zneužívání, jehož byl Barros sekretářem. Poté se začalo zvažovat, jaké kněze Karadima zformoval a zda byli zneužití anebo se také dopustili zneužívání. V Chile jsou čtyři biskupové, které Karadima formoval během pobytu v semináři. Někdo z biskupské konference doporučil, aby se tito biskupové zřekli úřadu anebo si vzali sabatický rok a aby se tak předešlo nařčení, protože to jsou dobří biskupové. Biskup Barros podal demisi, ale když přijel do Říma, odmítl jsem ji s tím, že tak předem připouští svou vinu. Jmenoval jsem ho biskupem diecéze Osorno, kde proti němu pokračovaly protesty, znovu jsem obdržel jeho demisi a ještě jednou jsem mu řekl: Ne, budeš pokračovat. Mezitím dále probíhalo jeho vyšetřování, ale na nic se nepřišlo. Nemohu ho odsoudit bez ničeho zjevného a sám jsem přesvědčen, že je nevinný.

Údajný neúspěch návštěvy Chile

Svědectví obětí není v tomto případě dostačující? (Matilde Burgos, CNN Chile)

Papež: Svědectví obětí je vždy něco očividného, ale v Barrosově případě není patrné žádné zneužití ani není zřejmé, že by kryl zločiny někoho jiného... Jinak, co se týká návštěvy Chile, mohu říci, že jsem spokojený. Nečekal jsem, že bude v ulicích tolik lidí – a těm lidem určitě nikdo nezaplátil, aby přišli!

Vatikánská komise pro ochranu nezletilých

Kardinál Sean O'Malley, bostonský arcibiskup a předseda Vatikánské komise pro ochranu nezletilých, vydal prohlášení o vaší obhajobě arcibiskupa Barrose. Když jste mluvil o biskupově nepravdivém očerňování, bylo to pro oběti sexuálního zneužívání „zdrojem bolesti, protože tak vnímají, že jsou opuštěny a zdiskreditovány“, píše kardinál O'Malley. Mandát vatikánské komise pro ochranu nezletilých vypršel – bude jmenování jejích členů prioritní? (Nicole Winfield, Associated Press)

Papež: Kardinál O'Malley ale také řekl, že papež vždy hájí oběti a zastával nulovou toleranci. Svým prohlášením mi dal najevo, že jsem použil nešťastného výrazu. Užil jsem slova „lež“, abych označil někoho, kdo něco houževnatě tvrdí bez zjevných důkazů. Pokud řeknu, že jste něco ukradla, ale vy jste ve skutečnosti nic neukradla, očerňuji vás. V tom musí být jasno...Kardinálovo prohlášení bylo správné a poděkoval jsem mu za ně. Mluvil o bolesti obětí všeobecně...Co se týče komise, byla jmenována na tři roky. Její mandát vypršel a sama komise rozhodla, že obnoví mandát jedné části svých členů a další členové budou nově jmenováni. Minulé úterý vyšel jmenný seznam definitivního složení komise a nyní nastupuje běžný kuriální průběh. Je nutné vyjasnit některé okolnosti o nových členech, prostudovat jejich životopis. Vyžádá si to čas, který je běžný také u jiných jmenování.

Ekologismus namířený proti člověku

V promluvě, kterou jste pronesl v Amazonii, byl, řekněme, nový prvek. Mluvil jste nejenom o hrozbě, představované velkými ekonomickými skupinami, nýbrž také o hrozbě – dokonce o „zvrácenosti“ určité ekologické politiky, která potlačuje lidský život. Existuje tedy ekologismus namířený proti člověku? (Andrea Tornielli, Vatican Insider)

Papež: Ano. V tuto chvíli to nemohu dopodrobna popisovat, ale v dané oblasti se jedná o záchranu pralesa s cílem zachování některých kmenů, které nakonec zůstaly vyřazeny z celého procesu a prales se začal využívat k těžbě. Konkrétní a přesné údaje lze najít v oblastní statistice. Jde o jev, kdy se

chrání životní prostředí a potom se z reálného pokroku vyloučí lidé. Četl jsem o něm v podkladech, které mi zaslali během příprav na cestu."

Svätost manželství na palubě letadla

Má otázka se týká udělení svátosti manželství na palubě letadla. Co byste řekl farářům, když za nimi nyní snoubenci přijdou s tím, že chtějí mít svatbu třeba na pláži, v parku, na lodi, nebo v letadle..."(Aura Miguel, Rádio Renascença)

Papež: No, představte si takové okružní plavby lodí s manželským obřadem, to by bylo... Někdo z vás mi řekl, že jsem blázen, když se do něčeho takového pouštím. Bylo to ale jednoduché – onen pán (*ženich, pozn. překl.*) pracoval také při předchozím letu, paní tam nebyla. Dali jsme se do řeči a pak jsem si všiml, že tak trochu sonduje... Mluvili jsme o životě, co si o něm myslím, o životě rodiny a podobně. Pěkně jsme si popovídali... Den nato pracovali oba a když jsme se spolu fotili, vyprávěli mi svůj příběh. Vzali se na úřadě a připravovali církevní sňatek, ale den před ním se zřítíl při zemětřesení kostel, takže ze sňatku nic nebylo. Stalo se to asi před osmi lety, při zemětřesení v roce 2010. Pak šel život dál, přišla první dcera, pak druhá, a svatbu neustále odkládali, i když si ji v srdci přáli. Trochu jsem je podrobil výslechu a jejich odpovědi byly jasné: „Ano, je to na celý život“. Ptal jsem se, jestli si to ještě pamatují z katechismu, ale řekli mi, že tehdy prošli kurzem předmanželské přípravy. Jak jsem posoudil, byli tedy dobře připraveni, a to také můžeme vzkázat farářům. Požádali mne o svátost – a svátosti jsou pro lidi. Všechny okolnosti byly jasné – a proč tedy odkládat na zítřek to, co můžeš udělat dnes, tím spíš, že zítřek by znamenal dalších osm, deset let. To je má odpověď – posoudil jsem jejich přípravu, věděli, co dělají. Každý z nich se navíc připravil před Pánem ve svátosti smíření a pak jsem je oddal. Někdo mi řekl, že prý už měli v úmyslu požádat mne předem o svatbu v letadle, nevím ale, co je na tom pravdy. Byla to však zcela regulérní situace.

Chilská liberální politika a údajný úplatek kardinála Maradiagy

Jedním z cílů církve je boj s chudobou. V Chile se za posledních dvacet let snížil počet chudých ze 40 na 11 procent. Je to podle vašeho názoru výsledek liberální politiky? A dále k případu kardinála Maradiagy – co si myslíte o zprávě, že údajně přijal peníze od katolické univerzity v Hondurasu?

Papež: Co se týče kardinála Maradiagy, není to sice otázka o cestě, ale odpovím na ni. Kardinál se k těmto obviněním vyslovil v televizi a já říkám totéž, co on. V souvislosti s liberalismem se domnívám, že je nutné dobře prostudovat případy liberální politiky. V Latinské Americe existují jiné země s liberální politikou, která je dovedla do větší chudoby. Skutečně nevím, co odpovědět, protože nejsem v těchto věcech odborník, ale všeobecně řečeno je liberalismus, který nepojímá celý národ, nutně selektivní a vede k většímu propadu. To je všeobecné pravidlo. Chilský případ dobře neznám, ale zjišťujeme, že v jiných latinskoamerických zemích se situace stále zhoršuje."

Dojmy z cesty

Papež František během tiskové konference na novináře opakovaně naléhal, aby mu kladli otázky, týkající se právě ukončené cesty do Chile a Peru. Když se jich nedočkal, připojil v závěru několik spontánních dojmů z obou zemí:

Papež: Chtěl bych mluvit o něčem, co mne při cestě velmi dojalo – byla to návštěva ženské věznice. Byl jsem tam celým srdcem. Odjakživa se silně vciťuji do situace vězňů a vždy, když jdu do vězení, se ptám, proč zrovna oni a ne já. Viděl jsem ony ženy, jejich tvořivost, schopnost měnit a změnit život, znovu se zapojit do společnosti v síle evangelia... Někdo k tomu poznamenal, že tam uviděl radost z evangelia. To setkání mne skutečně přivedlo k velkému pohnutí a bylo jedno z nejkrásnějších z celé cesty... Potom setkání s domorodci v Puerto Maldonado, o kterém se ani není třeba zmiňovat, že bylo dojemné a bylo znamením pro svět. V ten den se také konalo první zasedání předsynodní komise pro Všeamazonský synod, který proběhne příští rok (2019). Dojala mne také návštěva dětského azylového domova *Hogar Principito*, ony děti, většinou opuštěné, kterým se díky výchově a profesionálnímu přístupu podařilo jít dál. Právě to jsou díla, která povznášejí člověka, zatímco politika, o které jsme mluvili předtím, jej ubíjí. Dojímal mne lidé a jejich vřelost. Dnes v Limě to bylo něco neuvěřitelného! Neuvěřitelná vřelost... Ten národ má velkou víru, kterou mne nakazil, za což děkuji Bohu. Vám děkuji za práci, která vás ještě čeká při zpracování článků a zpráv, za trpělivost a za cíleně kladené otázky. Mnohokrát děkuji."

Papež: Církev, úřad a eucharistie budou klíčová témata ekumenického dialogu

Vatikán. Otázka povahy církve je prioritním ekumenickým tématem, kterým se v budoucnu zamýšlíme zabývat, prohlásil papež František při dnešní audienci pro delegaci finské luteránské církve, vedenou biskupem jihofinského města Espoo. Římský biskup ji jako každoročně přijal v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů a v souvislosti s památkou sv. Jindřicha Uppsalského, mučedníka a apoštola Finska. V úvodu setkání se ve vzpomínkách vrátil ke společné připomínce reformace v loňském roce, která, jak řekl, posílila společenství mezi luterány, katolíky a jejich ekumenickými partnery.

"A to protože nebyla cílovým, nýbrž výchozím bodem ekumenického hledání plné a viditelné jednoty, které se uskutečňuje ve trojím znamení vděčnosti, pokání a naděje. Všechny tři jsou nepostradatelné, pokud skutečně chceme ozdravit svou paměť. Není náhodou, že se naše úsilí zaměřuje na studium prioritní ekumenické otázky, nad kterou se chceme v budoucnu zamýšlet a kterou je povaha církve."

Společná připomínka reformace nenesla stopy ostrých debat ani minulých konfliktů, poznamenal dále papež. Pochopili jsme totiž, že ve světě, kde křesťanství ztrácí důvěryhodnost, máme společně a v obnovené síle vyznat Trojjediného Boha. Římský biskup poté poděkoval finské komisi pro katolicko-luteránský dialog za nový dokument, nazvaný „Rostoucí společenství. Prohlášení o církvi, eucharistii a (církvním) úřadě“.

"V těchto klíčových pojmech lze zahlédnout rozhodující témata, kolem kterých se může a bude muset rozvíjet ekumenický dialog. Po shodě, kterou luteráci a katolíci dosáhli v zásadních otázkách, týkajících se učení o ospravedlnění, je nezbytně nutné, aby ekzeziologický dopad této shody byl na pořadu dne v ekumenickém dialogu."

Naše ekumenická služba dnešní rozsáhle sekularizované společnosti spočívá v tom, že svědčíme o přítomnosti živého Boha, který není jakýmkoli Bohem, nýbrž Tím, který nám zjevil svou konkrétní tvář v člověku Ježíši Nazaretském.

"Vzhledem k tomu, že jsou dnes luteráni a katolíci schopni vyznat ústřednost otázky Boha, bylo možné uskutečnit ekumenickou připomínku reformace, a to nikoli v ryze pragmatickém smyslu, nýbrž v hluboké víře v ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Krista, o kterém nyní můžeme společně svědčit. Vzali jsme tím na sebe velkou ekumenickou odpovědnost."

Zdůraznil papež František. V závěru připomenul motto letošního Týdne modliteb za jednotu křesťanů, kterým jsou slova druhé knihy Mojžíšovy „Tvá pravice, Hospodine, velkolepá v síle (15,6). Upomínají na mnohé potřeby lidí po celém světě, za kterými mají křesťané vycházet do terénu, spojení týmž ekumenickým úsilím. Prosme proto pokorně Pána, abychom se jeho milostí stávali nástrojem jeho pokoje, loučil se římský biskup se zástupci finské luteránské církve.

Kázání z Domu sv. Marty

26.1.2018

Víra se předává odvážným svědectvím

Vatikán. V ranním kázání v Domě svaté Marty papež František na třech slovech vysvětloval, jak po vzoru apoštola Pavla hlásat Krista. Petrův nástupce komentoval druhý Pavlův list Timotejovi (2 Tim 1,1-8), který se čte na dnešní liturgickou památku tohoto biskupa a ve kterém Pavel svému učedníkovi připomíná „upřímnost víry“. Papež zdůraznil trojici slov, která naznačují, jak předávat víru. Jsou to pojmy „syn“, kterým Pavel označuje Timoteje, dále „matka a babička“ a konečně „svědectví“. Pavel „zplodil Timoteje pošetilostí svého kázání“, řekl papež, a v tom spočívá jeho otcovství. Ve zmíněném čtení se mluví také o slzách, protože Pavel své hlásání nezjemňuje polovičnickými pravdami, nýbrž jej koná odvážně a to z něj činí Timotejova otce. Kázání totiž nemůže být vlažné, podotkl Svatý otec.

"Kázání vždycky – dovolte mi užít ten výraz – „pohlavkuje“, je to políček, který s tebou pohne a posune tě dál. Pavel sám mluví o pošetilosti kázání. Je to pošetilost, protože říkáme, že se Bůh stal člověkem, byl ukřižován a potom vstal z mrtvých...Co na to Pavlovi řekli obyvatelé Athén? Pozitíř si tě o tom poslechneme...V hlásání víry se vždy skrývá špetka pošetilosti. Pokušením je uchovat si zdánlivě zdravý rozum, ona průměrnost, která našeptává: „Žerty stranou, tak to není...“, vlažná víra."

Druhým slovem dnešního čtení je svědectví. Víra se předává svědectvím, které slovům dodává sílu, prohlásil papež. „Jak se milují!“, říkali lidé o prvních učednících a rozeznávali podle toho první křesťany.

"Dnes přijde člověk do nějaké farnosti a vyslechne si, co jeden člověk tvrdí o druhém a pak ještě o někom dalším... Namísto „jak se milují“ by raději poznamenal: „jak jeden druhého stahují z kůže". Jazyk tu slouží jako nůž. Jak je možné předávat víru v ovzduší zkaženém klepy a očerňováním? Nejde to – je třeba svědectví: „Podívejte, tenhle člověk nikdy nikoho nepomlouvá, tamten koná skutky lásky, jiný zase navštěvuje nemocné, proč to asi dělají?" Takové chování vzbudí zvědavost – proč ten člověk žije právě takto? Ona otázka se rodí ze svědectví, protože tam se předává víra. Proč? Protože má víru, jde v Ježíšových stopách."

Matka, babička – to je třetí slovo. Víra se předává v mateřském lůně, v lůně církve, protože církve je matka, církve je žena, vysvětloval papež František. Mateřství církve pokračuje v mateřství matky, ženy. Římský biskup vyprávěl o jedné řeholnici, kterou poznal v Albánii a která byla za tamní diktatury vězněna. Občas jí ale dozorcí umožňovali vycházku a ona se chytře vydávala podél řeky, aniž by ji ovšem z něčeho podezřívali. U řeky na ni ale v čase vycházky čekaly matky s dětmi a tato řeholnice děti tajně křtila říční vodou. Krásný příklad, uzavřel papež.

"Ptám se ale – jsou dnešní matky a babičky takové, jako ony, o kterých mluví sv. Pavel? „Tvoje babička Lois a tvoje matka Eunike, které ti předaly upřímou víru", říká Timotejovi. Panuje přesvědčení, že se dítě všechno naučí, až bude chodit na katechismus. Na mne ale padá smutek, když vidím děti, které se neumí pokřizovat a namísto krásného kříže zkouší různé klikyháky, protože vědí, že se po nich něco chce. Chybí tam maminka nebo babička, které by jim to vštípily. Kolikrát přemýšlím o tom, co se dovídají nevěsty, které jednou budou matky, v předmanželských kurzech – učí se také, že mají předávat víru?"

Prosme Pána, zakončil papež František, aby nás učil, jak předávat víru jako svědci, kazatelé a také jako ženy a matky.

26.1.2018

Petrův nástupce: Nevydávat člověka napospas jeho dezorientaci a jeho omylům

Vatikán. Petrův nástupce dnes přijal členy Kongregace pro nauku víry v čele s jejím prefektem arcibiskupem Ladariou na závěr jejich plenárního zasedání. „Děkuji za vaše každodenní nasazení na podporu učitelského úřadu biskupů, při obraně pravé víry a posvátného charakteru svátostí v nejrůznějších otázkách, vyžadujících pastorační rozlišování, jako je vyšetřování případů graviora delicta a posuzování neplatnosti manželského svazku in favorem fidei," řekl papež v úvodu.

„Všechny tyto úkoly jsou aktuální zejména na pozadí stále tekutějšího a proměnlivějšího horizontu, jímž se dnes vyznačuje sebeporozumění člověka a které nemálo ovlivňuje jeho existenciální a etická rozhodnutí. Dnešní člověk už neví, kým je, a proto stěží rozpoznává, jak správně jednat."

„V tomto smyslu – pokračoval Svatý otec – je zásadním posláním vaší Kongregace poukazovat na transcendentní povolání člověka a nedělitelné spojení jeho rozumu s pravdou a dobrem, ke kterým přivádí víra v Ježíše Krista. Nic nepomáhá člověku k poznání sebe sama a Božího plánu se světem tak, jako otevřenost rozumu vůči světlu, jež přichází od Boha."

„Velice si proto cením bádání, do něhož jste se pustili a které se týká určitých aspektů křesťanské spásy, s cílem opětovně potvrdit význam vykoupení ve vztahu k dnešním neopelagiánským a neognostickým tendencím. Tyto tendence jsou výrazem individualismu, který svěřuje svoji spásu vlastním silám. My však věříme, že spása spočívá ve společenství se Zmrtvýchvstalým Kristem, který svým Duchem zavedl nový řád vztahů s Otcem a mezi lidmi. Můžeme se tak sjednotit s Otcem jako synové v Synu a stát se jediným tělem v Tom, který je »prvorozeným z mnoha bratří« (Řím 8,29)."

Papež pak zmínil některé konkrétní oblasti zmíněného bádání, totiž etické implikace adekvátní antropologie na ekonomicko-finančním poli. „Jedině člověk pojatý jakožto osoba, to znamená podstatně vztahový subjekt, který vyniká širokým rozpětím racionality, je s to jednat ve shodě s objektivním mravním řádem. Církevní učitelský úřad v tomto ohledu vždycky jasně poukazoval na to, že »hospodářské podnikání se má provozovat podle vlastních zákonů, avšak v mezích mravního řádu«

(*Gaudium et spes*, 64).“ Další tématem, na které papež poukázal, byla delikátní otázka doprovázení umírajících.

„Proces sekularizace, jež absolutizuje sebeurčení a autonomii, vedl v mnoha zemích k rostoucímu požadavku eutanázie jakožto ideologického stvrzení moci lidské vůle nad životem. To vedlo také k tomu, že dobrovolné ukončení lidského života je považováno za civilizační výtěžek. Je zřejmé, že tam, kde je život cenný nikoli pro svoji důstojnost, nýbrž výkonnost a produktivnost, je toto všechno možné. Na tomto pozadí je tedy třeba zdůrazňovat, že lidský život má od početí do přirozeného skonu důstojnost, která jej činí nedotknutelným. Bolest, utrpení, smysl života a smrti jsou skutečností, na které soudobá mentalita stěží dokáže pohlížet s nadějí. Avšak bez věrohodné naděje, která člověku pomáhá čelit i bolesti a smrti, nelze dobře žít, ani si uchovat důvěru v budoucnost. A toto je jedna ze služeb, které je církev povolána poskytovat dnešnímu člověku.“

V tomto smyslu, řekl dále papež František členům Kongregace pro nauku víry, je vaše poslání výslovně pastorační.

„Autentičtí pastýři jsou takoví, kteří neponechávají člověka sobě samému, ani ho nevydávají v pln jeho dezorientaci a jeho omylům, nýbrž s pravdou a milosrdenstvím jej vedou, aby svoji vlastní tvář nalézal v dobru. Autenticky pastorační je tedy takové jednání, které vede člověka za ruku, když ztratil smysl pro svoji důstojnost a svůj úděl, a vede jej, aby s důvěrou objevoval láskyplné otcovství Boha, svůj dobrý úděl a cesty k vytváření lidštějšího světa. Toto je úkol, který je svěřen vaší Kongregaci a každé pastorační instituci v církvi.“

Řekl Svatý otec na setkání se členy Kongregace pro nauku víry.